

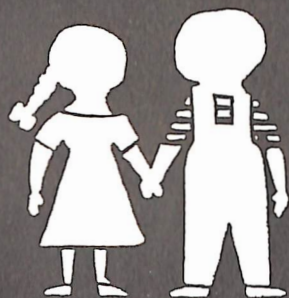

JAARVERSLAG 1964

HUMANITAS

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK - J. W. BROUWERSSTRAAT 16 - AMSTERDAM

EXTRA NUMMER — SEPTEMBER 1965 VAN HET LEDENORGAAN DER VERENIGING:
'VAN MENS TOT MENS'
TELEFOON 739444—GIRONUMMER 582000.

De aandacht van het hoofdbestuur heeft zich in het jaar 1964 vooral gericht op drie aspecten van het algemeen beleid, te weten:

- de financiële situatie van de vereniging;
- de verbetering van de communicatie tussen hoofdbestuur, gewesten en afdelingen;
- het streven naar verheldering van de doelstellingen van de vereniging.

In vele opzichten was 1964 een jaar van voorbereiding, d.w.z. dat de uitwerking van de plannen die in dat jaar werden beraamd, voor een deel pas in het jaar 1965 zichtbaar zal worden. Uit het verslag van de penningmeester blijkt hoe het met de financiën is gegaan. In dit gedeelte van het verslag kan volstaan worden met het constateren van een aanmerkelijke verbetering ten opzichte van de twee voorgaande jaren.

Ten aanzien van de verbetering tussen hoofdbestuur, gewesten en afdelingen heeft naar de mening van het hoofdbestuur de verenigingsraad volledig aan de verwachtingen voldaan. In de eerste plaats is gebleken, dat het verslag dat het hoofdbestuur van zijn werkzaamheden op elke vergadering van de verenigingsraad geeft, enerzijds voor het hoofdbestuur de mogelijkheid opent zijn inzichten te toetsen aan de opvattingen die er in de vereniging leven, anderzijds de leden van de verenigingsraad de informatie verschaft die voor hun werk in gewesten, afdelingen en secties van belang zijn. Wat dit laatste betreft moeten vooral de besprekingen over de algemene bijstandswet en die over de welzijnsinstellingen genoemd worden.

Bovendien is gebleken, dat de verenigingsraad een sterk beleidsvormende invloed heeft. Dit is naar voren gekomen bij de bespreking van de samenwerking van Humanitas en het Humanistisch Verbond in de landelijke stichting bureaus voor levens- en gezinsmoeilijkheden, de uitgave van de brochure over de algemene bijstandswet, het bijeenroepen van een penningmeestersconferentie, de instelling van een werkgroep voor propaganda en ledenwerving, het houden of voorbereiden van conferenties over de provinciale opbouworganen, over plaatselijke contact- of adviesorganen en over de colleges van bijstand en advies.

Voor de communicatie zijn van extra-belang geweest de reeds eerder vermelde penningmeestersconferentie en de twee bijeenkomsten met afdelingen en gewesten over loterijzaken. Daarnaast was er vrij veelvuldig incidenteel contact tussen leden van het hoofdbestuur en leden van gewestelijke en afdelingsbesturen.

Dit alles heeft ertoe geleid, dat de doorstroming van gegevens en informatie zowel van hoofdbestuur naar afdelingen alsook in omgekeerde richting aanmerkelijk is verbeterd. Hierdoor is de basis gelegd voor een doorgaand beraad over de verdere ontwikkeling van ons werk.

Het hoofdbestuur zag zich in 1964 herhaaldelijk gesteld voor vragen welke direct of indirect de plaatsbepaling van Humanitas raakten. Steeds sterker werd de behoefte gevoeld aan een verheldering van uitgangspunten, opvattingen en doelstellingen van de vereniging. In 1964 werd dan ook besloten tot het schrijven van een vijftal artikelen die naar de mening van het hoofdbestuur de gespreksbasis dienen te vormen voor het toekomstige beleid. Deze artikelen zullen in 1965 aan het congres worden voorgelegd.

Inmiddels vonden een aantal besprekingen plaats met het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond over de bureaus voor levens- en gezinsmoeilijkheden, de public relations en het maatschappelijk opbouwwerk. Deze besprekingen worden in 1965 voortgezet. Zij zullen zeker bijdragen tot een beter wederzijds begrip, en de verstandhouding tussen beide organisaties ten goede komen. Van belang is hierbij te onderkennen dat de organisatiestructuur van het maatschappelijk werk in Nederland momenteel een punt van discussie vormt. De vraag of en in hoeverre het maatschappelijk werk langs levensbeschouwelijke lijnen georganiseerd dient te zijn, staat in het middelpunt van de belangstelling. Dat Humanitas in deze discussie een duidelijk geluid moet laten horen, spreekt vanzelf. Het hoofdbestuur zal ernaar streven dat dit vanuit onze kring op vruchtdragende wijze kan geschieden. Enige voorlopige gedachten — hieromtrent zijn reeds geformuleerd in de richtlijnen die het hoofdbestuur heeft uitgegeven — na overleg met de verenigingsraad — over de samenwerking met andere instellingen. Dit is

een uitspraak, gebaseerd op voorlopige veronderstellingen die een verder gaande toetsing behoeven. Het is uiteraard ondoenlijk alle punten die het hoofdbestuur in 1964 heeft behandeld onder de loop te nemen. De belangrijkste naast hetgeen reeds werd genoemd, zijn de volgende:

- De voorbereiding van de werkzaamheden van organisatiecommissie.
- Personeelszaken, een onderdeel dat door de sterke toename van het aantal personeelsleden steeds meer aandacht vraagt.
- Het voortdurend aandacht schenken aan de ontwikkeling van het werk van de nieuwe uitvoeringsorganen voor het gezinsvoogdijwerk.
- Besprekingen over de ontwikkelingen rondom het voogdijwerk en de voorbereiding tot het instellen van een bestuurscommissie voogdijwerk.
- Het instellen van een commissie welke de mogelijkheden dient te onderzoeken naar een nauwere samenwerking tussen de verschillende kinderbeschermingactiviteiten binnen Humanitas.
- Overleg met de Nationale Federatie voor Kinderbescherming en het Ministerie van Justitie over de subsidiëring van Humanitas als groepsfederatie.
- De financiële regelingen tussen hoofdbestuur, gewesten en afdelingen.
- Het voorbereiden en uitvoeren van de loterijactie.
- De bespreking en totstandkoming van de taakomschrijving algemeen maatschappelijk werk.
- De kritische bezinning op de bezetting en taken van het Centraal Bureau.
- Periodieke bespreking van de werkverslagen van de functionarissen van het Centraal Bureau.
- Het bezien van de mogelijkheden op het gebied van het maatschappelijk-werk-onderzoek.
- Via de Nationale Raad voor Maatschappelijk Werk besprekingen over: subsidiebeleid, reorganisatie van de

Landelijke vertegenwoordigingen

Instelling e.d.	Vertegenwoordiger.
International Humanist and Ethical Union (IHEU).	mr. dr. J. in 't Veld.
2. Bestuursraad van de Nationale Raad voor Maatschappelijk Werk.	T. van Grootheest.
3. Raad van Beheer van het Koningin Juliana Fonds.	T. van Grootheest.
4. Nationale Federatie voor de Kinderbescherming.	T. van Grootheest (a.i.)
5. Centrale Raad voor Gezinsverzorging.	C. M. Swiebel. J. Terlouw (adv. en plv.).
6. Stichting Centraal Comité van Kerkelijk en Particulier Initiatief voor Sociale Zorg t.b.v. Gerepatrieerden (CCKP).	T. van Grootheest. W. Tjepkema.

Samenstelling van het bestuur

Op 31 december was het hoofdbestuur als volgt samengesteld:
prof. mr. A. D. Belinfante, Amsterdam, voorzitter,
C. M. Swiebel, Den Haag, vice-voorzitter,
T. van Grootheest, Amsterdam, secretaris,
mr. H. J. Timman, Delft, penningmeester,
J. v. d. Berg Jeths, Eindhoven,
J. Landman, Amsterdam,
G. Rietveld, Rotterdam,
mr. W. G. Verkruijsen, Ouderkerk a. d. Amstel,
mr. H. M. v. d. Zanden, Enschede.
Erevoorzitter: mr. dr. J. in 't Veld, Den Haag.
Ereleden: F. H. W. Vliegen, Haarlem, mr. B. v. d. Waerden, Amsterdam.

Nationale Raad, gevolgen van de invoering van de bijstandswet, voorlichting over maatschappelijk werk via de televisie.

Wij menen het hierbij voor wat het algemene gedeelte van dit verslag betreft te mogen laten. Wel zijn wij ons ervan bewust, dat er ontwikkelingen op het terrein van het maatschappelijk werk gaande zijn die ons in de komende jaren volop zullen bezighouden. Wij hopen in staat te zijn van Humanitas uit deze ontwikkeling mede richting te kunnen geven.

In de hieronder volgende lijst zijn alleen onze vertegenwoordigingen in bestuurscolleges van permanente organen en in enkele adviescommissies opgenomen. Niet opgenomen zijn de diverse meer op vak- dan op beleidsterrein werkende studie- en technische commissies van de Nationale Raad voor Maatschappelijk Werk, de Centrale Raad voor Gezinsverzorging, de Nationale Federatie voor Kinderbescherming en de Nederlandse Federatie voor de Bejaardenzorg, alsmede de werkorganen (secties) van het Koningin Juliana Fonds. De landelijke stafleden verzorgen gezamenlijk het werk namens Humanitas in de hierboven genoemde KJF-sectie's.

Instelling e.d.	Vertegenwoordiger.
7. Nederlandse Federatie voor Bejaardenzorg	T. van Grootheest (a.i.).
8. Nationale Contactcommissie voor Gezinsbelangen en Nationale Gezinsraad.	C. M. Swiebel.
9. Stichting Opleidingen Bejaardenzorg (SOB).	J. Terlouw.
10. Nederlands Genootschap tot Reclassering Idem, Commissie van Overleg.	mr. B. H. Rümke.
11. Nederlandse Ver. voor Sociaal Pedagogische Zorg.	mr. B. H. Rümke, mr. W. G. Verkruijsen, drs. P. Albarda.
12. Nederlandse Organisatie voor Internationale Bijstand (NOVIB).	W. Post. drs. H. Knorringa.

Instelling e.d.	Vertegenwoordiger.
13. Federatie Ankerclubwerk.	B. Drukker.
14. Humanistisch Centrum Mens en Wereld en Humanistisch Instituut voor Sociaal Onderzoek (HISO).	mr. W. G. Verkruijsen. H. van Schaaik.
15. Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden.	T. van Grootheest, J. v. d. Berg Jeths, B. Drukker, vacature.
16. Stichting Sociaal-Culturele Zorg Trekkende Bevolking.	J. Terlouw, W. J. Wolters.
17. Humanistisch Thuisfront.	C. M. Swiebel.
18. Stichting Bureaus voor Levens- en Gezinsmoeilikheden.	mr. H. J. Timman, drs. P. Albarda, mevrouw R. Brouwer-Heybroek.

Gewesten

Na een jaar waarin de gewesten de verbeterde organisatievorm in praktijk hadden gebracht, is in 1964 een jaar gevolgd waarin de organisatie van de hulpverlening in de ruimste zin in onze plaatselijke uitvoeringsorganen de meeste aandacht heeft gekregen van onze provinciale samenwerkingsorganen. Nu ook kleinere werkeenheden de aanstelling van maatschappelijk werkers gaan ambiëren, komt duidelijk naar voren dat regionale organisatie een oplossing van de taak en het vermogen tot hulpverlening. De coördinatie en bundeling van geïsoleerde lokale krachten is bij uitstek een taak voor gewesten. Daarop is nu reeds zeer veel aandacht geconcentreerd. Het periodiek contact in de verenigingsraad heeft de band tussen de gewestelijke besturen en het hoofdbestuur op efficiënte wijze verstevigd. De gewestelijke raden kwamen dooreengenomen twee maal bijeen. Alle gewestelijke besturen en hun medewerkers hebben bijgedragen tot de voorbereiding van onze afdelingen op de toekomstige taak van particuliere instellingen en hun medewerkers in-gevolge de op 1 januari 1965 in werking getreden algemene bijstandswet. De hieronder opgenomen korte beschrijvingen van het gewestelijk werk dienen slechts voor een globaal overzicht. De op meer informatie uit zijnde lezer kan in de gewestelijke verslagen en in de afdelingsverslagen (op het landelijk secretariaat ter inzage) uitgebreide gegevens vinden. De kernen van de gewestelijke bestu-

ren waren eind 1964 als volgt samengesteld:

Friesland:

A. C. Engelen, Heerenveen, voorzitter.
Mevrouw G. de Blaauw-Hilgenga, Leeuwarden, secretaris.
F. Sijbenga, Leeuwarden, penningmeester.
Bureau: Harlingerstraat 15b, Leeuwarden, maatsch.-werkadviceur M. ten Hoff.

Groningen:

J. Baarveld, arts, Groningen, voorzitter.
Drs. K. J. Heuvink, Groningen, secretaris.
G. Keulen, Haren, penningmeester.
Bureau: Parklaan 29b, Groningen; maatsch.-werkadviceur T. J. Kolk.

Drente:

S. Sytema, Assen, voorzitter.
G. A. M. v. d. Muijzenberg, Assen, wnd. secretaris.
P. H. v. d. Dam, Assen, penningmeester.
Bureau: De Klenckestraat 49, Assen; maatsch.-werkadviceur B. J. Bühren.

Overijssel:

G. J. H. Hofte Koesveld, arts, Zwollerkerspel, voorzitter.
R. G. J. Heikens, Tuk, secretaris.
G. A. J. ter Horst, Hengelo, penningmeester.
Bureau: Mauritsstraat 43, Zwolle; directrice mevr. H. J. Roes.

Gelderland:

C. v. d. Grijn, Doetinchem, voorzitter.
Drs. J. A. Launspach, Arnhem, secretaris.
H. G. Zoutman, Doetinchem, penningmeester.
Bureau: Van Steenislaan 3, Oosterbeek; maatsch.-werkadviceur K. H. F. Weyburg.

Instelling e.d.	Vertegenwoordiger.
19. Samenwerkende Kinderbescherming Organisaties (SA-KOR).	T. van Grootheest, drs. H. Knorringa.
20. Comité Kinderpostzegels.	J. Landman.
21. Bedrijfsvereniging voor Gezondheid en Maatschappelijke Belangen.	drs. H. Knorringa.
22. Centrale Commissie Sociale Bemiddeling Arbeiderskampen (Department Sociale Zaken en Volksgezondheid).	C. M. Swiebel.
23. De Subsidie-Adviescommissie (Nationale Raad).	drs. H. Knorringa.

Noord-Holland:

Drs. J. D. Hooglandt, Velsen, voorzitter.
Mevrouw M. van Rossem-Dupont, Amsterdam, secretaris.
Drs. R. J. Offers, Zaandam, penningmeester.
Bureau: Zijlstraat 89 II, Haarlem; directrice mej. Mr. H. van Amerongen; m. w. adviseur mej. J. S. Frijda.

Zuid-Holland:

C. Roos, Den Haag, voorzitter.
Mej. drs. M. Foort, secretaris.
J. Zomervrucht, Rijswijk, penningmeester.
Bureau: Salviasstraat 52a, Vlaardingen; maatsch.-werkadviceur G. Strookappe.

Utrecht:

Mevrouw A. Duisterhof-Fiegggen, Zeist, voorzitter.
P. J. S. Zwart, Bilthoven, secretaris.
J. Betlem, Amersfoort, penningmeester.
Bureau: Oude Gracht 152, Utrecht; maatsch.-werkadviceur C. van Dam.

Noord-Brabant:

Dr. H. J.G. Meyer, Aalst, voorzitter.
Dr. A. Bril, Eindhoven, penningmeester.
Bureau en secretariaat: Loevesteinlaan 47a, Oosterhout; maatsch.-werkadviceur A. van Oosten.

Zeeland:

Ir. L. Uildriks, Oostburg, voorzitter.
Mej. O. H. E. Kloevekom, St. Laurens, secretaresse.
J. Stenvert, Terneuzen, penningmeester.
Bureau: Loevensteinlaan 47a, Oosterhout; maatsch.-werkadviceur A. van Oosten.

Limburg/Mijnstreek (gewest in oprichting):

Dr. R. J. de Kock, Geleen, voorzitter.
D. R. Falize, Sittard, secretaris.
J. J. van Brouwershaven, Schaesberg, penningmeester.

Friesland

In 1964 werd, met de steun van een commissie van deskundigen en een 'part-time' maatschappelijk werker, het gewestelijk gezinsvoogdijwerk op voorspoedige wijze op subsidiabel peil gebracht. De groei zette zich vervolgens voort en spoedig zullen nieuwe personeelsvoorzieningen nodig zijn.

Het gewestelijk bestuur was zo gelukkig in 1964 een eigen gebouw te kunnen aankopen waarin het gewestelijk bureau van de afdeling Leeuwarden en de gezinsvoogdij nu voortreffelijk zijn gehuisvest. De gezamenlijke huisvesting heeft de coördinatie van diverse werkzaamheden en het onderling contact van de medewerkers zeer bevorderd.

De coördinatiecommissie Zuidoostland, waarin vijf afdelingen van Humanitas samenwerken, is het oudste voorbeeld van schaalvergroting op het geografische vlak. In Ooststellingwerf kon een maatschappelijk werker worden aangesteld door middel van 'levensbeschouwelijke schaalvergroting'. Van beide werkvormen leren de betrokken besturen. Er zijn evenwel tekenen die erop wijzen dat spoedig een nieuw soort probleem in het gewest aan de orde kan komen, namelijk dat van de tegenstrijdige belangen waar beide vormen tot krachtenbundeling tegelijkertijd worden toegepast. Daar zal veel wijsheid en wederzijds begrip nodig zijn. De vier provinciale samenwerkingsorganen voor maatschappelijk werk houden reeds nauw contact met elkaar over supervisie-zaken, de vorming van een overkoepelende raad en onderlinge samenwerking.

De plannen van het gewest voor de nabije toekomst houden in: Verder overleg met het Humanistisch Verbond over de stichting van een bureau voor levens- en gezinsmoeilijkheden, overleg in breder verband over bejaardenhuisvesting en de aanstelling van een tweede maatschappelijk werker in Leeuwarden, in de 'Cocozof' en aanstelling van één of twee nieuwe krachten in één of twee van de kleinere afdelingen in ontwikkeling.

Het bestuur en zijn functionaris verzorgen 16 provinciale vertegenwoordigingen.

Groningen

Het gewest Groningen kan met voldoening rapporteren dat het arrondissementelijke uitvoeringsorgaan voor gezinsvoogdij in het verslagjaar tot subsidiabel peil kon worden opgebouwd. Het aantal afdelingen kwam van 9 op 11, het ledental steeg met 14 pct. Op 15 plaatsen kan het gewest voorts op de steun rekenen van een correspondentenschap (vorig jaar 7).

In de kleinere afdelingen in de provincie Groningen komt de sociale dienstverlening vrijwel geheel neer op een actief vrijwilligerskorps, dat de zorg heeft voor kindervakantiekampweek, bejaardenwerk, sociale diensten aan volwassenen, kindercrèche en het ingebouwde vrijwilligerswerk voor reclassering en gezinsvoogdij. De afdelingen zullen trach-

ten door regionale samenwerking ook in de provincie tot ondersteuning en uitbreiding van het werk met een beroepsmedewerker te komen.

In gezinsverzorgingszaken wordt in de provincie met andere instellingen samengewerkt. De stadsafdeling Groningen, die over een eigen bureau beschikt waar ook het gewest gehuisvest is, is groot genoeg om alle diensten zelfstandig en in eigen hand te verzorgen. Ook daar nam het ledental toe, zij het minder dan vorig jaar. Bestuursleden en adviseur verzorgden samen 11 provinciale vertegenwoordigingen, tegen 9 in het vorig jaar.

Drente

In dit gewest is gebleken hoe goed het is in een gewest een flinke reserve aan bestuurskracht op te bouwen in tijden dat de zaken normaal tot goed verlopen en daarnaast een net van vriendschappelijke verbanden niet te verwaarlozen. Daardoor kon dit gewest in het jaar 1964 zijn maatschappelijk-werk-adviseur, W. J. Wolters, na een produktieve diensttijd van zes jaar bij Humanitas, aan het provinciaal opbouworgaan afstaan, zijn voorzitter om gezondheidsredenen zien vertrekken, de provinciale maatschappelijk werkster verliezen aan onze afdeling Groningen, afscheid nemen van enige vertrekkende actieve kaderleden, zonder bij dit alles de gewenste veerkracht te verliezen. Want door de in de aanvang genoemde omstandigheden en kwaliteiten werd het jaar 1964 toch bevredigend afgesloten; met een waardig opvolger voor voorzitter S. Sytema, drs. J. W. Louw, een nieuwe maatschappelijk-werkadviseur (per 1 november) de heer B. J. Buhre, 15 pct. ledenwinst, plannen om een maatschappelijk werker aan te stellen in Assen, 8 pct. meer gezinsverzorgingsleden en een toegenomen prestatie van de afdelingen. Het gewest bleek ook buiten de vereniging veel vrienden te bezitten die wilden helpen toen Humanitas een moeilijk jaar had.

Het vrijwilligerswerk in de afdelingen werd op een goed peil volgehouden. Het weer toegenomen kindervakantiekampwerk werd samen met het gewest Groningen verzorgd. De afdeling Coevorden draagt namens de buitenkerkelijken ter plaatse zijn deel van een algemene stichting voor algemeen maatschappelijk werk. Een opgave die door een kleine groep met veel daadkracht, energie en werfkracht wordt waargemaakt. Bestuur, functionaris en leden hebben — een Drentse traditie — veel vertegenwoordigende taken op provinciaal niveau: 13 met 17 personen. Het zal, gezien het voorgaande, niemand verbazen dat daaronder op 31 december nog drie vacatures wegens vertrek van enige leden waren.

Overijsel

In Overijsel is in de vier grotere plaatsen Humanitas zodanig ingeburgerd en gevestigd dat de door het gewest gerapporteerde zorgen voornamelijk neerkomen op het probleem voldoende maatschappelijk werkers te vinden, vooral

wegens het 'natuurlijke' verloop dat be-roepen waarin veel vrouwen werkzaam zijn altijd kenmerkt. Slechts met veel moeite gelukt het de gevormde bureaus en gezinsverzorgingsdiensten 'bemand' te houden.

Een andersoortig probleem vormen in Overijsel de reeksen kleine plaatsen, op zich zelf te klein voor zelfstandige afdelingen, waar wel vraag naar hulp naar voren komt, maar waar de sociale structuur vestiging van een werkeenheden van Humanitas tot een moeilijke opgave maakt. Dit gebied blijft in de toekomst de volle aandacht van het gewestelijk bestuur houden.

Plannen tot samenwerking met andere instellingen op het gebied van gezinsvoogdij, bejaardenhuisvesting en hulp bij 'levens- en gezinsmoeilijkheden' bestaan nog steeds en hebben de aandacht van de gewestelijke leiding.

Het bestuur en zijn functionaris namen 12 vertegenwoordigingen (vorig jaar 10) in de provincie voor hun rekening.

Gelderland

De verwachting dat in 1964, met een (voorlopig 'part-time') maatschappelijk werkster, een op hoog peil staande deskundigencommissie en een dienstvaardig korps vrijwilligers aan de opbouw van het gezinsvoogdijwerk zou kunnen worden Legonnen, is wel bewaarheid. Helaas bleef de twijfel bestaan of binnen redelijke tijd met dit werk een subsidiabel peil zou worden bereikt, zoals dat in andere arrondissementen is geschied. De trage inschakeling van Humanitas is hiervan de oorzaak; de integratie in de Gelderse kinderbeschermingswereld vormt dus nog een probleem.

De regionale opbouw is op interessante wijze aangevat en heeft reeds zichtbare resultaten opgeleverd. Er is een streekafdeling Neder-Veluwe ontstaan met 400 leden, een capabel afdelingsbestuur en lokale werkgroepen in de afdelingskernen-oude-stijl binnen een weerbaar geheel. Een bemand streekbureau is het doel dat deze afdeling nastreeft. De nieuwe sectie gezinsverzorging van de afdeling Bommelerwaard bereidde in 1964 de opleiding en aanstelling van de eerste gezinsverzorgster voor. In Renkum is een nieuwe afdeling gesticht, die vervolgens opging in de streekafdeling Neder-Veluwe.

In Dronten ging het ledental, uiteraard slechts langzaam, vooruit, zodat Humanitas daar niet eerder dan in het volgend jaar aan de vorming van een afdeling toe zal zijn.

Diverse afdelingen in het gewest streven naar vergroting van het grondvlak en naar aanstelling van maatschappelijk werkers. De afdelingen groeien geleidelijk naar de daarvoor noodzakelijke homogeniteit.

Bestuur en adviseur hadden te zamen de zorg voor elf provinciale en drie regionale vertegenwoordigingen.

Noord-Holland

Met ingang van 1 mei 1964 werden bestuur en directrice van het gewest bijgestaan door een maatschappelijk-werk-

adviseuse als tweede gewestelijk functionaris. De afdelingen in de 'kop van Noord-Holland' en de IJmond, welke zij tot werkterrein kreeg, hadden reeds profijt van deze versterking.

Ook in Noord-Holland is het nodige gedaan om tot een doelmatige indeling van het zogenaamde 'grondvlak' te komen. De leden van de afdeling Texel bleken meer voor hun woonplaats te kunnen doen door als lid tot de afdeling Den Helder toe te treden en de eigen afdeling op te heffen. De afdeling Den Helder is voornemens in 1965 een maatschappelijk werker aan te stellen die ook op Texel een periodiek spreekuur kan houden.

In de twee zelfstandige afdelingen Beverwijk/Heemskerk en Velsen zullen de twee plaatselijke maatschappelijk werkers in teamverband gaan samenwerken, daarmee het vorig jaar reeds gesignaleerde nadeel van werken op éénmansposten verminderend. De afdelingen Hilversum en 't Gooi-Noord (Bussum/Naarden) werken reeds samen. Een team van drie maatschappelijk werkers verzorgt het werk in de beide plaatsen. Het gewest is voornemens in het komende jaar door te gaan met het streven naar passende vormen van regionale organisatie voor de uitvoerende werkzaamheden van beroepsmedewerkers.

De in het vorige verslag gesignaleerde vacatures in het algemeen maatschappelijk werk konden dit jaar gelukkig worden bezet. Aan het eind van het verslagjaar waren zeven maatschappelijk werkers in functie voor algemeen maatschappelijk werk in het gewestelijk gebied buiten Amsterdam. Er ontstond helaas één nieuwe vacature.

De voorbereidingen tot het spoedig opnemen van 'verspreide' leden in een nabij afdelingsverband sluit aan op de gedachte van 'schaalvergroting'.

In de stand en gang van het gezinsvoogdijwerk in gewestelijk verband kwam organisatorisch en kwantitatief, vergeleken bij vorig jaar, weinig verandering.

In het dichtbevolkte Noord-Holland staat een uitgebreid net van verbanden tussen de vele organisaties op sociaal terrein. Het gewest, dat hierin thuis is, fungeert als gids en vraagbaak voor de afdelingen. De daadwerkelijke samenwerking in Noord-Holland met anderen omvat: buurthuiswerk (in twee plaatsen); bijeenkomsten voor leidsters in de gezinsverzorging (met alle instellingen in de provincie, nieuwe bejaardenhuisvestingsplannen (in vijf bouwprojecten) en revalidatievraagstukken.

In het Opbouworgaan van Noord-Holland heeft Humanitas onder meer bijgedragen tot de meningsvorming inzake structuur en koers van het opbouworgaan, en over de eerste verkenningen voor een op te richten welzijnsorgaan voor de 'kop van Noord-Holland'.

Eind 1964 verkreeg het gewest eigen kantoorruimte in Haarlem. Op efficiënte wijze kunnen daar de tot dusverre

verspreid 'gehuysveste' functionarissen en diensten geconcentreerd worden. Bestuur en functionarissen verzorgden samen de 7 provinciale vertegenwoordigingen.

Zuid-Holland

De aangekondigde oprichting van nieuwe afdelingen te Dubbeldam en Spijkensisse heeft dit jaar zijn beslag gekregen onder verheugende belangstelling van vele nieuwe leden en sympathiserende buitenstaanders.

Ook met deze groei behoudt Humanitas in Zuid-Holland zijn merkwaardige beeld: een concentratie van vele sterke afdelingen met een breed hulpverleningssterrein en een capabel apparaat in het randstadgedeelte van de provincie. Het plan in de komende jaren in Leiden een afdelingsbureau in te richten komt uit hetzelfde gebied.

Het verschijnsel is alleszins verklaarbaar en doet zich ook in andere provincies voor, maar het gewestelijk bestuur blijft zich tot taak stellen ook in het overige deel van de provincie tot activiteiten te komen. Daar waar de samenstelling van de bevolking de mogelijkheid kan bieden, wil men tot afdelingsvorming en deelneming van Humanitas in plaatselijke instellingen komen.

In het dichtbevolkte en ruim van afdelingen voorziene gebied is dit jaar extra-aandacht besteed aan het bejaardenwerk en de bejaardenhuisvesting. In Rotterdam en Den Haag (afdelingen met eigen samenwerkingsorganen) en in bijna alle andere afdelingen zijn plannen gerealiseerd of in diverse stadia van voorbereiding.

Het nieuwe uitvoeringsorgaan voor gezinsvoogdij in het arrondissement Den Haag kwam tegelijk met de aanstelling van een beroepsfunctionaris op subsidiabel peil.

Het bestuur en de functionaris verzorgen te zamen 5 provinciale vertegenwoordigingen.

Utrecht

De afdeling Utrecht verkreeg in het afgelopen jaar de bevredigende zekerheid dat een tweede maatschappelijk werker in 1965 zal worden aangesteld.

De afdeling Amersfoort zorgde met haar nog jonge éénmansbureau voor een verder gaande integratie van Humanitas in het geheel van de plaatselijke sociale instellingen.

Het gezinsvoogdijapparaat werkte door op hetzelfde peil als in 1963, in nauwe samenwerking met o.m. het plaatselijk bureau voor levens- en gezinsmoeilijkheden en de landelijke voogdijafdeling.

Met de kleine afdelingen in de provincie werd door het gewest regelmatig contact onderhouden. Indien de vrijwilligersarbeid in deze afdelingen grotere omvang krijgt en de noodzaak tot vakkundige ondersteuning manifest wordt, zal overvogen worden ook daar een maatschappelijk werker aan te stellen. De eerste tekenen van een dergelijke ontwikkeling zijn in Zeist waarneembaar; ook de omgeving Baarn en Soest kan t.z.t. een gelijksoortig beeld gaan

opleveren. Het gewestelijk bestuur zal zijn aandacht hierop gericht blijven houden en tevens alle kansen op produktieve samenwerking met andere instellingen in het oog houden.

Het aantal provinciale vertegenwoordigingen voor bestuur en adviseur kwam van 6 op 10.

Noord-Brabant

De afdeling Eindhoven vertoonde een goede vooruitgang, in ledental zowel als in werk. Op 1 januari trad hier de eerste maatschappelijk werkster in dienst, met als produktief gevolg een vast spreekuur en deskundige steun voor de vele vrijwilligers.

De plaatselijke stichting gezinsverzorging werd als zodanig opgeheven en voortgezet als afdelingssectie.

De andere afdelingen bewogen zich noodgedwongen voorlopig alleen met bijstand van het gewest naar geleidelijk beter werk.

Met bejaardenzorg is het tot een verbeterde aanpak gekomen, vooral in Den Bosch, maar ook in andere afdelingen. Bij individuele vrijwilligersarbeid is, behalve in Eindhoven, voorspand de gewestelijk maatschappelijk-werkadviseur de enige vraagbaak. Het zijn veelal de 'allochtonen' in de provincie die een beroep op de hulp van Humanitas doen en dat maakt de problemen vaak niet eenvoudiger.

Zeeland

In Zeeland kon nog niet volledig worden voldaan aan het beroep dat op de vereniging werd gedaan, want nog steeds is het niet mogelijk gebleken een niet al te onervaren maatschappelijk werker te vinden voor de reeds twee jaar bestaande vacature op Walcheren. De leden blijven zeer actief en hopen, gelijk het vorig jaar, op vervulling van hun wens.

Wat de andere gebieden betreft meldt het gewestelijk bestuur dat op Schouwen-Duiveland een studiecommissie is gevormd in verband met de verwachte ontwikkelingen na het gereedkomen van brug en dammen. Ook hoopt het bestuur in het 'kanaalgebied' van Zeeuwsch-Vlaanderen de op gang komende ontwikkeling in de sociale sector actief mee te maken.

De (door de gewestelijk functionaris zoveel mogelijk begeleide) vrijwilligers in Zeeland doen elk jaar iets meer aan hulpverlening op het gebied van bejaardenzorg, individuele sociale dienstverlening en, meer incidenteel, reclassering en kinderbescherming.

Het bestuur en de functionaris verzorgen bovendien provinciale vertegenwoordigingen.

Limburg

Het streekbestuur van Humanitas voor de Mijnstreek treedt in de provincie op als overkoepelend beleidsorgaan voor de drie afdelingen met gezinsverzorging, Brunssum, Geleen en Heerlen. In de landelijke organisatie (de verenigingsraad) vervult het dezelfde rol als de gewestelijke besturen van de andere provincies.

Centraal bureau

De samenstelling van de landelijke staf bleef, functioneel gezien, gelijk aan die van het vorig jaar. In de vacature voor zaken van bejaardenzorg die door het vertrek per 1 maart van de heer J. Maasdam was ontstaan, hoopt het hoofdbestuur door een in 1965 en 1966 door te voeren herverdeling van de diverse taken te voorzien. De directeur T. van Grootheest kwam op 1 maart 1963

Periodieken en uitgaven

De oplage van het om de twee maanden verschijnende kaderorgaan 'Humanitas' bedroeg in 1964: 3200. Het ledenorgaan 'Van Mens tot Mens', oplage 15.000, verscheen ieder kwartaal en één maal met een jaarverslagnummer. Aan extra-uitgaven in brochurevorm kwamen van de pers:

1. 'Humanitas, Bijstand, Maatschappe-

Afdelingen correspondentschappen en medewerkers in cijfers.

Op 31 december telde Humanitas 88 afdelingen. In Dubbeldam en in Spijkenisse werden een afdeling opgericht, de afdelingen Ede en Wageningen besloten tot een fusie, met inbegrip van de leden van Humanitas te Renkum. Deze concentratie wordt voortgezet onder de naam 'Neder-Veluwe'. In 48 plaatsen was een correspondent-schap gevestigd.

Het aantal algemene en gewestelijke leden bedroeg: 618.

Het totale ledental is toegenomen met ca. 2300, of 13 pct.; een percentage dat wij in de laatste drie jaar niet bereikt hebben. De voortgaande institutionalisering van het maatschappelijk werk eist echter in de nabije toekomst hogere percentages aan ledenwinst voor handhaving alleen, laat staan voor vooruitgang.

Het werk in afdelingen en gewesten wordt in details beschreven in de plaatselijke en gewestelijke jaarverslagen (ter inzage op het Centraal Bureau). In dit verslag komen alleen de globale gegevens naar voren. Daar waar over gewesten en afdelingen wordt gesproken, gaat het hoofdzakelijk om de beleidsaspecten, bijzondere feiten en aanmerkelijke veranderingen.

Van enkele onderdelen, voornamelijk van het maatschappelijk werk dat in justitieel kader wordt uitgevoerd, komen totaalcijfers in dit verslag voor, doch voor uitvoerige inlichtingen over het an-

dere uitvoerend werk en voor de routinearbeid waar het ondanks alle spectaculaire beleidsproblemen om gaat, dient naar afdelings- en gewestelijke verslagen te worden verwezen.

Ter aanvulling en ter ondersteuning van het vrijwilligerskorps in de afdelingen van de vereniging - ruim 4000 - werkten op diverse standplaatsen 10 functionarissen als maatschappelijk-werkadviseur of gewestelijk directeur (Friesland, Groningen, Drente, Overijssel, Gelderland, Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht, Noord-Brabant/Zeeland); 3 directeuren van plaatselijke bureaus (Amsterdam, Den Haag en Rotterdam); 3 plaatselijke maatschappelijk-werkadviseurs (Amsterdam en Rotterdam); 35 maatschappelijk werkers voor het algemeen maatschappelijk werk of bijzonder gezinswerk (Almelo, Amersfoort, Amstelveen, Amsterdam, Arnhem, Beverwijk, Delft, Eindhoven, Enschede, Groningen, Den Haag, Haarlem, Hengelo, Hilversum/'t Gooi-Noord, Leeuwarden, Rotterdam, Sneek, Utrecht, Zaanstreek, Zwolle, Zwiindrecht, Z.O.-Friesland); 10 maatschappelijk werkers voor jeugdzaken of gezinsvoogdij (in de arrondissementen Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Groningen, Leeuwarden, Utrecht, Haarlem en Arnhem/Zutphen); 26 maatschappelijk werkers of bevoegde leiders t.b.v. de gezinsverzorging of de bejaardenverzorging in 25 afdelingen, 5 supervisors; 2 functionarissen voor de gerepatriceerdenzorg (de laatste twee vóór de a.s. opheffing); 4 medewerkers voor het voogdijwerk; 20 administratieve medewerkers in gewesten en grote afdelingen en 455 gezinsverzorgsters, gezinshelpsters en bejaardenhelpsters in diverse afdelingen met gezinsverzorging De Stichting Kindertehuizen had in 1964 29 personen in dienst. In totaal beschikten de vereniging en haar vele besturen in 1964 dus over de werkkraft van 626 bezoldigde medewerkers.

in feitelijke dienst. Mejuffrouw D. Rijz, leidster van het voogdijwerk, is naar de VS geëmigreerd. Zij werd vervangen door mejuffrouw E. den Boer.

Mevrouw Ch. A. Ottow-Loen droeg haar taak van de gerepatriceerdenzorg over aan mevrouw W. Tjepkema die zal worden geassisteerd door de heer J. Harmsen.

lijk Werk', een handleiding voor medewerkers van Humanitas in verband met het in werking treden van de bijstandswet;

2. 'De gedetineerde mens en wij', een handleiding voor vrijwillige medewerkers in de reclassering. De laatste uitgave geschiedde te zamen met het Nederlands Genootschap tot Reclaseriing.

Personeelsbezetting van het Centraal Bureau op 31 december 1964

DIRECTIE EN CENTRALE STAF

T. van Grootheest, directeur, algemeen secretaris van de vereniging; H. van Schaaiik, plv. directeur, secretaris van het Centraal Bureau; drs. P. Albarda, adjunct-directeur; P. E. Hutte, reclaseringshoofdambtenaar, secretaris sectie reclassering; drs. H. Knorringa, adviseur voor financiën en organisatie; W. Post, secretaris sectie jeugdzaken; J. Terlouw, secretaris sectie gezinsverzorging; mejuffrouw drs. R. A. E. Zijlman, gecommiteerde voor de probleemgebieden/adviseuse voor maatschappelijk opbouw-werk.

ADMINISTRATIE

G. H. F. Schoof, boekhouder; de dames N. D. Heimann-Cohen, D. Jansen-Jacobsen, W. Ruyg, A. Salverda A. H. G. Vrind, N. Hombroek, J. Bender, administratieve medewerksters.

FONDSWERVING

D. G. de Ruyter en E. Haandrikman.

VRIJWILLIGE MEDEWERKERS

Het Centraal Bureau kan regelmatig rekenen op en profiteren van de diensten van vrijwillige medewerksters; mejuffrouw M. G. Keemink en de heer J. Zwart voor onze boekhouding, mevrouw C. Moerkerken van der Meulen-Bredius voor de bibliotheek en documentatie.

AFDELING VOOGDIJZAKEN

Mejuffrouw E. den Boer, leidster voogdijwerk; mejuffrouw M. Breuk en mejuffrouw M. Max, maatschappelijk werkers voor voogdijzaken; mejuffrouw A. Zijlstra, administratrice.

GEREPATRIEERDENZORG

Mevrouw W. Tjepkema en de heer A. J. Harmsen, landelijke adviseurs voor gerepatriceerdenzorg.

HUISHOUDING

Mevrouw M. Ruardy.

Ledenstand in 1964

Afdelingen en gewesten	1-1-'64	Stand Bij	per Af	31-12-'64
Drachten	103	16	—	119
Franeker	17	2	—	19
Grouw	21	—	5	16
Heerenveen	132	32	—	164
Houtigehage	44	—	2	42
Jubbega	36	—	1	35
Leeuwarden	261	14	—	275
Ooststellingwerf (ex-Appelscha)	45	95	—	140
Opsterland	149	1	—	150
Sneek	137	—	—	137
Wolvega	83	31	—	114
Gewest Friesland	84	—	15	69
Delfzijl	59	14	—	73
Groningen	871	24	—	895
Haren	—	55	—	55
Hoogezand/Sappemeer	25	—	6	19
Leek	67	—	17	50
Slochteren	42	2	—	44
Ter Apel	40	4	—	44
Veendam	50	1	—	51
Wildervank	21	7	—	28
Winschoten	38	3	—	41
Gewest Groningen	—	19	—	19
Assen	241	28	—	269
Coevorden	92	—	4	88
Emmen	70	—	3	67
Havelte	13	—	—	13
Hollandscheveld	113	—	—	113
Hoogeveen	48	53	—	101
Meppel	79	7	—	86
Schoonoord	8	—	1	7
Gewest Drente	39	32	—	71
Almelo	150	35	—	185
Deventer	123	45	—	168
Enschede	178	12	—	190
Hengelo	317	12	—	329
Noordoostpolder	284	13	—	297
Zwolle	170	16	—	186
Gewest Overijssel	68	—	—	68
Apeldoorn	61	—	4	57
Arnhem	288	—	48	240
Bommelerwaard (ex-Zaltbommel)	26	4	—	30
Dieren	67	—	7	60
Doetinchem	67	3	—	70
Ede (nu in Neder-Veluwe)	71	—	71	—
Neder-Veluwe	—	323	—	323
Noordoost-Veluwe	67	—	—	67
Nijmegen	178	—	10	168
Velp	90	10	—	100
Wageningen (nu in Neder-Veluwe)	133	—	133	—
Winterswijk	46	4	—	50
Zutphen	50	9	—	59
Gewest Gelderland	—	61	—	61
Amersfoort	141	7	—	148
Loosdrecht	29	22	—	51

Afdelingen en gewesten	1-1-'64	Stand Bij	per Af	31-12-'64
Rhenen	11	7	—	18
Utrecht	501	20	—	521
Zeist	45	5	—	50
Gewest Utrecht	118	—	—	118
Aalsmeer	45	—	—	45
Alkmaar	80	1	—	81
Amstelveen	154	50	—	204
Amsterdam	2117	231	—	2348
Beverwijk/Heemskerk	100	8	—	108
Edam	26	—	13	13
Gooi-Noord	140	7	—	147
Haarlem	794	89	—	883
Den Helder	107	57	—	164
Hilversum	507	223	—	730
Texel	56	—	22	34
Velsen	158	14	—	172
West-Friesland	22	—	—	22
Zaanstreek	265	59	—	324
Zandvoort	21	—	—	21
Delft	285	—	5	280
Dordrecht	236	—	13	223
Dubbeldam	—	101	—	101
Flakkee	30	—	—	30
Gouda	76	—	7	69
's-Gravenhage	928	92	—	1020
Leiden	117	78	—	195
Rotterdam	3118	591	—	3709
Schiedam	195	75	—	270
Spijkenisse	—	49	—	49
Vlaardingen	76	—	3	73
Voorburg/Rijswijk	180	—	1	179
Woerden	31	—	1	30
Zwijndrecht	303	37	—	340
Gewest Zuid-Holland	92	—	—	92
Goes	43	—	—	43
Walcheren	100	1	—	101
Gewest Zeeland	—	33	—	33
Breda	118	10	—	128
Eindhoven	210	7	—	217
's-Hertogenbosch	62	—	4	58
Tilburg	57	—	14	43
Gewest Noord-Brabant	—	25	—	25
Brunssum	36	1	—	37
Geleen	54	5	—	59
Heerlen	41	—	3	38
Algemene leden	207	—	145	62
Leden gezinsverzorging	17494	2892	558	19828
				8598
				28426*

*) De leden van de bejaardensociëteiten zijn hier niet bijgeteld.

Aantal gezinnen

aangesloten

bij de

gezinsverzorgingsdienst

Almelo	187	Hollandscheveld	335
Amstelveen	230	Mijnstreek	170
Amsterdam	900	Nieuw-Amsterdam	268
Assen	419	Noordoostpolder	
Coevorden	220	(afdelingsleden)	
Delft	794	Nijmegen	150
Dordrecht	1418	Rotterdam (geen	
Eindhoven	185	speciale leden)	
Emmen	159	Schiedam	104
Enschede	88	Utrecht	209
Groningen	712	Voorburg/Rijswijk	66
Den Haag		Wageningen	164
de afdelingsleden		Zwolle	800
Haarlem	808	Zwijndrecht	212

Hierbij zijn niet opgenomen de leden van instellingen waarin Humanitas deelgenoot is.

Totaal 8598

Algemeen

maatschappelijk

werk

De werkgroep.

Mejuffrouw M. Braak, mejuffrouw E. M. Cox, mejuffrouw L. E. Lopes Dias, mevrouw M. v. d. Sterren-Jonkmans, de heren W. A. van Opijnen en drs. P. Albarda (wnd. voorz./secr.) vormden samen de landelijke werkgroep. Mej. L. Lopes Dias nam ultimo 1964 afscheid van de werkgroep.

De werkgroep voltooide — na één proefpraktijkjaar — de 'Taakomschrijving Algemeen Maatschappelijk Werk', die door het hoofdbestuur voor afdelingen waar een of meer maatschappelijk werkers zijn aangesteld als richtlijn werd vastgesteld.

De werkgroep zet de studie over de taak en functie van het algemeen maatschappelijk werk voort. Met het Ministerie van Maatschappelijk Werk is mondeling en schriftelijk overleg gepleegd over de taakomschrijving. De werkgroep behandelde voorts nog de volgende onderwerpen:

— De betekenis van supervisie, taak en functie van de supervisor, na enkele 'hearings' met de supervisors van Humanitas. Het onderwerp blijft in studie.

— De algemene bijstandswet. De heer Albarda woonde enkele voorbesprekingen bij die door de Nationale Raad voor Maatschappelijk Werk werden belegd, o.a. met directeurs van gemeentelijke sociale diensten en besturen van particuliere fondsen.

— De publikatie 'Humanitas, Bijstand,

Maatschappelijk Werk', die na raadpleging van de Verenigingsraad door het Hoofdbestuur werd uitgegeven. De werkgroep leverde een aandeel in de voorbereiding.

— Beroepsgeheim en verschoningsrecht in het maatschappelijk werk.

— De relatie van het algemeen maatschappelijk werk tot de bureaus voor levens- en gezinsmoeilijkheden, onder meer door vergelijking met het Amerikaanse voorbeeld van de 'family agencies'. Ook dit beraad wordt voortgezet. Andere onderwerpen die de aandacht vroegen, waren o.m.:

de rijksbegroting, relaties met het maatschappelijk werk ten behoeve van ongehuwde moeders, met het woning-maatschappelijk-werk, met de revalidatie; het rapport van de commissie 'telefonische hulpdiensten'. De werkgroep streeft naar uitbreiding van het aantal leden van de werkgroep.

De afdelingen.

Achtentwintig afdelingen kwamen in 1964 voor subsidie a.m.w. in aanmerking. Een aantal subsidieaanvragen is nog in behandeling. In enige vacatures kan nog niet worden voorzien. Op enige posten werden maatschappelijk werkers in opleiding (urgentiecuristen) aangesteld. Een toenemend aantal maatschappelijk werkers werd in de gelegenheid gesteld om — naast de gebruikelijke werkbegeleiding door de maatschappelijk-werkadviseur — geregelde methodiekbesprekingen te hebben met een supervisor.

Een aantal afdelingen streeft naar de vorming of uitbreiding van een deskundigencommissie die advies verstrekt betreffende de meest doelmatige opzet en uitvoering van het maatschappelijk werk en van de hulpverlening die aan vrijwillige medewerkers is toevertrouwd. Enkele afdelingen werken samen met de gemeente aan bijzonder gezins- en wijkwerk.

De afdelingen zonder beroepskader gaan er waar mogelijk toe over om, door samenwerking, hetzij met andere particuliere en gemeentelijke instellingen, hetzij met naburige afdelingen, algemeen maatschappelijk werk ter plaatse mogelijk te maken.

De maatschappelijk werkers van de afdelingen kwamen vijf maal onder leiding van drs. P. Albarda op het Centraal Bureau bijeen voor studie en oriëntering Dit gezelschap behandelde o.m. de ongehuwde-moederzorg (in samenwerking met de Vereniging Onderlinge Vrouwenbescherming), de gerepatriceerdzorg, de algemene bijstandswet, het wetsontwerp beroepsgeheim, de organisatiestructuur van Humanitas, de samenwerking met vrijwillige medewerkers de gezinsverzorging, het werk in de afdeling Amsterdam, de taakomschrijving a.m.w. en de relatie met het voogdij- en gezinsvoogdijwerk. De gebruikelijke methodiektraining moest vervallen i.v.m. het aanstaande vertrek van mej. D. Rijz.

Extern overleg.

De heer P. Albarda heeft deelgenomen op landelijk niveau aan studietoelagencommissies o.a. van de Nationale Raad en van de Overheid, inzake de bijstandswet, de revalidatie, de reclassering, de ongehuwde-moederzorg en de voorlichting inzake probleemgezinnenwerk.

Gerepatriceerdzorg

De in 1963 nog in de afdelingen werkzame maatschappelijk werkers voor gerepatriceerdzorg vloeiden geleidelijk af. Hun taak werd overgenomen door het algemeen maatschappelijk werk. Mevrouw W. Tjepkema en de heer A. J. Harmsen bleven, ieder voor een halve dagtaak, verbonden aan het Centraal Bureau als adviseurs van het a.m.w. voor zaken van gerepatriceerdzorg. Een kleine landelijke werkcommissie van 4 leden begeleidt hun werk.

Jeugdzaken

Landelijke sectie

De kinderbescherming in Nederland kent voor het topoverleg op landelijk niveau met de overheid en de Nationale Federatie voor de Kinderbescherming de zogenaamde 'groepsorganisaties' of 'groepsfederaties'. De vereniging Humanitas en haar landelijke sectie fungeerde reeds jarenlang als zodanig, en het hoofdbestuur achtte de tijd gekomen deze functie duidelijker, o.m. in de naam tot uiting te brengen in de landelijke leiding en organen. Het verving daarom in 1964 de 'landelijke sectie' door de 'coördinatiecommissie kinderbescherming'. Een toegewijd lid daarvan, drs. A. Annema, is op 4 september plotseling overleden en de voorzitter P. A. Pols moest zijn taak wegens drukke werkzaamheden opgeven. Het hoofdbestuur verloor dus twee van zijn beste raadgevers in de loop van het jaar. Met de overgebleven kern van sectieleiden werd een nieuwe commissie gevormd met de volgende samenstelling: C. M. Swiebel (tijdelijk voorzitter), H. J. Beuke, drs. J. Blom, drs. P. Drillich, mr. G. Ebbeling, T. van Grootheest, mevrouw B. Milius-Hoesen, G. Rietveld en W. Post (secretaris). Het bestuur hoopt dat de overheid aan de groepsorganisatie van Humanitas spoedig subsidie als zodanig zal toekennen, te meer daar de vereniging reeds lang, ten koste van grote financiële offers, als groepsorganisatie gefungeerd heeft.

Gezinsvoogdij

Het gezinsvoogdijwerk in de 8 arrondissementelijke deelorganen van Humanitas

Reclassering

Landelijke sectie

Mr. B. H. Rümke (voorzitter), prof. dr. G. Diemer, A. F. Manche, D. H. van Onselder, dr. P. Thoenes, drs. P. Albarda, P. E. Hutte (secretaris) en drs. N. Boeken (adv. lid) vormden eind 1964 te zamen de landelijke sectie. Mr. B. H. Rümke werd in het verslagjaar benoemd tot hoofdbestuurslid van

tas (4 'oude' en 4 'nieuwe') voor dit werk, heeft zich bevredigend ontwikkeld. Van de vier nieuwe organen bleef alleen dat in het arrondissement Arnhem/Zutphen beneden subsidiabel peil. Van ons aanbod tot inschakeling van de medewerkers van Humanitas in deze arrondissementen werd helaas zeer weinig gebruik gemaakt. Het hoofdbestuur is voornemens de communicatie en coördinatie tussen het landelijke te bundelen gezinsvoogdijwerk en de landelijke coördinatiecommissie (de groepsfederatie dus) te bevestigen door een in 1965 in te stellen landelijke commissie voor gezinsvoogdijzaken'.

De stand van zaken in cijfers van gezinsvoogdij en vrijpatronaat per 31 december

	Aantal gezinnen	Aantal vrijwillige medewerkers	1963	1964	1963	1964
Groningen	22	30	11	23		
Leeuwarden	19	29	11	18		
Arnhem-Zutphen	4	7	4	7		
Utrecht	32	32	26	22		
Amsterdam	109	114	61	50		
Haarlem	53	58	43	35		
Den Haag	9	37	8	33		
Rotterdam	122	123	34	31		
	370	430	198	219		

Tien maatschappelijk werkers van Humanitas konden zich in 1964 uitsluitend wijden aan gezinsvoogdijwerk en het adviseren van vrijwillige medewerkers.

Voogdijwerk

Het aantal kinderen in voogdij steeg in 1964 tot 146. Het hoofdbestuur heeft speciaal voor de beleidsvoering en het beheer van het voogdijwerk een bestuurscommissie inbesteld, die zich uitsluitend en bij delegatie van het hoofdbestuur,

het Nederlands Genootschap tot Reclassering.

De sectie behandelde dit jaar, naast vele routinezaken, de volgende onderwerpen en problemen:

— De relatie tussen reclassering en algemeen maatschappelijk werk.

— Het voorbereiden van twee conferenties over beleidszaken, één in 1964, één in 1965.

— Het voorbereiden van een vervolg op de studie, neergelegd in het rapport 'Onderdak'.

— De meningsvorming in eigen kring over strafrechtspleging en reclassering (in 1964 begonnen met een inventarisatie).

— Het uitgeven, te zamen met het Genootschap, van een voorlichtingsgeschrift voor vrijwillige medewerkers: 'De gedetineerde mens en wij'.

met deze leidinggevende taak zal bezig houden.

Mr. G. Ebbeling (voorzitter), drs. J. Blom, T. van Grootheest, mejuffrouw M. Ploeg, mevrouw E. Vrind-van Praag en W. Post als ambtelijk secretaris, vormden in 1964 samen deze bestuurscommissie.

Het hoofdbestuur betreurt het uitblijven van verdere verruiming van de subsidiën voor voogdij.

Mejuffrouw D. Rijz werd, na haar emigratie naar de VS, opgevolgd als leider van het voogdijwerk door mejuffrouw E. den Boer.

Jeugd- en buurthuiswerk

De door het congres in 1963 ingestelde commissie hoopt in 1965 een rapport gereed te hebben inzake de plaats van Humanitas ten opzichte van jeugd- en buurthuiswerk en de aard van de relaties met instellingen die dit werk uitvoeren. Het rapport zal aan het congres in 1965 worden voorgelegd.

De Nationale Federatie voor de Kinderbescherming

Humanitas werkte in federatieverband aan diverse activiteiten en studietoelagencommissies mee, o.a. aan het zogenaamde 'normenproject' (voornamelijk taakstelling en 'taaklast' per functionaris in de vele gesubsidieerde takken van het kinderbeschermingswerk).

De belangenbehartiging van kleine groepsorganisaties als Humanitas bleek niet de sterkste kant van de federatie te zijn. Humanitas heeft zich derhalve rechtstreeks met bepaalde problemen tot het ministerie gewend.

De Nederlandse Vereniging voor Sociaal-Pedagogische Zorg.

Humanitas is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur. Dit contact op landelijk niveau mocht tot op heden nog niet leiden tot soortgelijke contacten voor de aangesloten uitvoeringsorganen op plaatselijk of regionaal niveau.

Overleg, voorlichting en integratie

De commissie van overleg, bestaande uit de heren mr. H. W. Overbeek, mr. B. W. van Houten en drs. N. Boeken van het Genootschap en de heren mr. B. H. Rümke, mr. W. G. Verkruijsen en drs. P. Albarda van Humanitas, heeft zich in het bijzonder gericht op het streven naar de meest productieve vorm van samenwerking tussen beide instellingen, vooral op plaatselijk niveau.

De voorlichting aan vrijwillige medewerkers werd ten zeerste gediend met de uitgave van het boekje 'De gedetineerde mens en wij' door P. E. Hutte. Deze handleiding, die een zeer goede pers had, kwam tot stand als een gezamenlijke uitgave van Genootschap en Humanitas.

De integratie wordt op twee fronten bevorderd. In februari hebben genoot-

schapsambtenaren en beroepsfunctionarissen van Humanitas, onder deskundige leiding van dr. P. Thoenes en medewerking van prof. dr. B. C. J. Lievegoed, geconfereerd over de trits 'Relatie — Methode — Organisatie', drie belangrijke aspecten van het maatschappelijk-werker-zijn. Voorts werd het plan opgevat om met een 'proeftuin' ervaring op te doen inzake een verdergaande integratie van reclassering en algemeen maatschappelijk werk.

Vrijwillige medewerkers

In 1964 liep het aantal door vrijwillige medewerkers van Humanitas verzorgde reclasseringscontacten terug van 273 naar 235 (hierbij waren 9 nieuwe medewerkers). Ook verminderde het aantal personen waarmee het Genootschap als geheel bemoeienis had. De geleidelijke teruggang van het Humanitasaandeel is ingezet in 1960, waarna het getal ingeschakelde vrijwilligers geleidelijk met gemiddeld 30 per jaar terugliep. De beschikbare gegevens brengen aan het licht dat deze afname zich vrijwel geheel heeft afgespeeld bij de reclasseringsopdrachten van Humanitas in de drie grootste steden. Er is vooral hier een onmiskenbare verschuiving van vrijwilligers naar beroepsarbeid waar te nemen. Deze gang van zaken roept vragen op in Humanitaskring, maar men is zich er eveneens van bewust dat slechts wetenschappelijk onderzoek de

Overzicht per provincie van de vrijwilligersmedewerking en het aantal verzorgde reclasseringscontacten.

(tussen haakjes de totale 'mankracht' voor contacten)	Totaal aantal reclasseringscontacten op:			Aantal reserve medewerkers	Aantal gedetineerden-bezoekers
	1/1	1/7	31/12		
Groningen	38 (30)		40 (28)	10	4
Friesland	15 (17)	42 (28)			
Drente	16 (23)	15 (16)	7 (15)	5	2
Overijssel	28 (33)	14 (22)	14 (22)	4	2
Gelderland	26 (33)	29 (33)	22 (33)	6	2
Utrecht	20 (19)	20 (19)	19 (29)	11	4
Zuidelijke provincies	11 (16)	11 (17)	13 (18)	19	2
Zuid-Holland	47 (50)	42 (50)	40 (46)	13	6
Noord-Holland	72 (72)	66 (67)	67 (59)	14	3
Totaal	273 (293)	255 (281)	235 (270)	93	27

basis voor beantwoording kan geven. De samenwerking op zich zelf laat weinig te wensen over.

Huisvesting sociaal gehandicapten

Na het verschijnen van het rapport 'Onderdak' nam Humanitas te Rotterdam het initiatief tot oprichting van de stichting 'Te Heem', die onderdak van mensen 'op weg naar sociaal herstel' wil bevorderen. Momenteel speurt men naar een aanvaardbare mogelijkheid tot uitvoering van een eerste project.

Er is in enkele andere afdelingen ook belangstelling voor dit werk. Een voortgaande studie zal geleidelijk tot de nodige kennis van zaken kunnen leiden om tot verdere concretisering van deze moeilijke wijze van hulpverlening op het grondvlak te komen. De sectie hoopt hiermee in 1965 te kunnen beginnen. Ex-gedetineerden vormen slechts een deel van een grotere groep van sociaal gehandicapten die hulp behoeven bij het 'onderdak komen'. Bij voortzetting van de studie zal hiermee rekening moeten worden gehouden.

Artikel 2
van de
statuten

Doel en middelen

Art. 2. 1. De vereniging stelt zich ten doel het verrichten van maatschappelijk werk in de ruimste zin en staat daarbij open voor allen die behoefte gevoelen aan een tegemoet treden, vrij van elke leerstelling, waarbij in het bijzonder gedacht wordt aan de buitenkerkelijken. Zij erkent evenwel de noodzaak om zich bij haar arbeid te laten leiden door enkele richtinggevende beginselen. Daartoe behoort in de eerste plaats het algemeen humanistische beginsel van de eerbiediging van de menselijke persoonlijkheid en de daaruit voortvloeiende erkenning van het recht op en de plicht tot zelfbestemming en zelfontplooiing voor ieder mens, zij het binnen de grenzen door het belang van de gemeenschap getrokken.

Daarvan uitgaande, staat zij op het standpunt:

- a. dat het maatschappelijk werk behoort te worden gedragen door een in gemeenschapszin wortelend besef van verantwoordelijkheid zowel voor het lot van de naaste als voor het welzijn van de samenleving;
 - b. dat in de praktijk van het maatschappelijk werk een overwegende plaats behoort te worden toegekend aan het aankweken van verantwoordelijkheidsbesef, niet alleen met betrekking tot de eigen levensvervulling, maar ook ten opzichte van de groepen waarvan de mens deel uitmaakt;
 - c. dat het maatschappelijk werk een bijdrage behoort te leveren tot een in alle opzichten gezond maatschappelijk leven.
2. Zij streeft voorts naar coördinatie van alle maatschappelijk werk en wenst daartoe de samenwerking met instellingen welke op dit terrein werkzaam zijn, te bevorderen, voor zover dit zonder aantasting van het eigen karakter van de vereniging mogelijk blijkt.

(statuten en huishoudelijk reglement zijn op het Centraal Bureau verkrijgbaar.)

Bejaardenzorg

De plaatselijke jaarverslagen van Humanitas adstrueren duidelijk de correlatie die er is tussen het toenemen van het aantal bejaarden en het toenemen van het zeer gevarieerde open werk voor bejaarden dat door de plaatselijke vrijwilligers van Humanitas wordt verricht. Het werk blijkt overal gezond opportunistisch op de gebleken behoeften in plaatsen en groepen te zijn ingesteld, zodat het varieert van vriendschappelijk huisbezoek, leesportefeuillewerk, verzorgde vakanties in de kleinere plaatsen tot een net van bejaardenclubs met een evenementenagenda van goed cultureel gehalte in de grote steden.

Gezinsverzorging

Landelijke sectie

P. Versteeg (voorzitter), J. J. Enuma, B. Fels, mejuffrouw T. v. d. Meulen, M. P. Muste, G. J. Noest, H. L. van Scheepen, mevrouw M. v. d. Sleen-de Vries, C. M. Swiebel en J. Terlouw (secretaris) vormden samen de landelijke sectie. De sectie hield zich naast routinezaken bezig met:

- Het voorbereiden en houden van een besturenconferentie over verzekering en gezinsverzorging.

Maatschappelijk
opbouwwerk

Landelijk adviesorgaan

De heer J. Landman, voorzitter, mejuffrouw drs. R. A. E. Zijlman, secretaris en de heren drs. P. Albarda, D. Th.

De vraag naar bejaardenhulp in het kader van de gezinsverzorging is zo genomen dat de personeelswerving en een goede encadrering moeilijker zijn dan het werk zelf.

Er is in 1964 een duidelijker beeld bij overheid en particulieren ontstaan over zogenaamde (naar wij hopen in 1965 te subsidiëren) 'dienstencentra' voor bejaarden.

De Stichting Opleidingen Bejaardenzorg

Humanitas voerde in 1964 het secretariaat van deze stichting. In Amsterdam, Den Haag, Haarlem, Leiden en Rotterdam werden aan zes huishoud- of industriescholen cursussen gegeven die onder supervisie staan van twee cursusleiders. Het is zeker dat ook in 1965 het werk van de stichting verder uitgebreid zal moeten worden.

Huisvesting

Humanitas neemt direct deel aan 30 plaatselijke bejaardenhuisvestingsprojecten in diverse stadia van ontwikkeling of uitvoering, waarvan in 21 geval-

- Het — tot dusverre nog niet met succes bekroonde — streven naar officiële aanvaarding van een externe gezinsverzorgstersopleiding.

- De rechtspositie en salariëring van gezinsverzorgsters.

- Het ontwerpen van nieuwe richtlijnen voor gezinsverzorgingsdiensten van Humanitas.

- De deelneming aan een initiatief tot opleiding van leidsters gezinsverzorging, voortbouwend op de tweejarige bijscholingscursus aan de Academie voor Sociale Wetenschappen te Rotterdam.

De uitvoering in afdelingen

De directe werkcontacten van het landelijk sectiesecretariaat met de afdelingen werden geleidelijk voor een deel overgenomen door de gewestelijke bureaus, waardoor op het Centraal Bureau tijd en mankracht vrijkwam voor het behartigen van het secretariaat van de snel groeiende Stichting Opleidingen Bejaardenzorg. Onder de paragraaf 'Be-

F. d'Angremond, drs. W. J. de Bruyne, drs. F. Grunfeld en D. Huizinga vormden samen het landelijk adviesorgaan voor maatschappelijk opbouwwerk (LAMO).

Het LAMO stelde in 1964 twee nota's samen. Eén nota over regionale welzijnsstichtingen en één nota over buurt-huiswerk, dorpshuizen en wijkcentra. Eerstgenoemde nota werd in het hoofdbestuur en de verenigingsraad besproken en leidde na instemming en goedkeuring tot het initiatief voor een kaderconferentie in begin 1965 over provinciale opbouworganen. De gedachtenwisseling over de inhoud van laatstgenoem-

len in HSHB-verband. Voorts is Humanitas in nog 12 gevallen langs indirecte weg betrokken bij huisvestingsplannen of bestaande tehuizen. Van dit totaal van 42 projecten zijn er nu 10 gerealiseerd.

Landelijke organisatie en samenwerking

Het hoofdbestuur heeft het in 1964 moeten stellen zonder landelijk adviesorgaan voor bejaardenzorg. Een bezoldigde uitvoerende functionaris is voor het zinvol functioneren daarvan essentieel en de sectiesecretaris, J. Maasdam, is in 1963 benoemd tot directeur van de afdeling Amsterdam. Zijn vervanging is niet vóór 1965 te verwachten. In 1964 hebben enige landelijke functionarissen de voornaamste taken waargenomen, o.m. de vertegenwoordigingen in het bestuur van de sectie van de Nationale Federatie voor de Bejaardenzorg. De samenwerking in HSHB-verband verloopt landelijk zowel als plaatselijk zeer goed en de directeur van de HSHB kan in steeds meer gevallen de plannen voor huisvesting van het eerste begin af met zijn adviezen begeleiden.

jaardenzorg' zijn gegevens opgenomen over het werk van deze stichting.

De landelijke sectie organiseerde een dagconferentie met alle gezinsverzorgingsleidsters uit het land met als besprekingsonderwerp de bejaardenzorg. De globale gegevens in cijfers over de gezinsverzorging van Humanitas zijn te vinden onder de paragraaf 'Ledenbestand' en 'Afdelingen, enz., in cijfers'. Het ledental van de gezinsverzorgingsdiensten nam met 4 pct. toe. Dat het uitvoerende werk niet met een veel hoger percentage dan 10 in 1964 toenam, is alleen te wijten aan de krappe arbeidsmarkt. In een aantal plaatsen zijn de organiserende medewerkers gereed voor de start, zodra personeel gevonden kan worden. Door middel van samenwerking met andere instellingen kon door Humanitas ook nog een bijdrage geleverd worden aan de uitbreiding van de totale gezinsverzorgingsaccommodatie. Voor 1965 liggen bijna overal uitbreidingsplannen gereed.

de nota was mede van belang voor de inbreng van LAMO-zijde, door mejuffrouw Zijlman en de heer Grunfeld, in de commissie jeugd- en buurt-huiswerk die het hoofdbestuur zal adviseren over de eventuele bemoeienis van Humanitas met verschillende vormen van jeugdwerk.

Advisering over sociale planning en maatschappelijk opbouwwerk.

Er werd overleg gepleegd over sociale planning en maatschappelijk opbouwwerk met besturen en/of functionarissen in Groningen (de provinciale plancommissie, Delfzijl, Leek), Friesland (Mid-

den-Friesland), Drente, Noord-Holland (samenlevingsopbouw in Noord-Holland-Noord, buurtwerk Hoorn-Noord), Zuid-Holland en Limburg. In enkele gevallen werd ook advies gegeven in verband met samenwerking in het algemeen maatschappelijk werk (Opsterland, Ooststellingwerf, Spijkenisse).

Uitvoerende taak bij de opbouw van afdelingen

In overleg met de gewestelijke besturen gaf de landelijk functionaris enige steun bij de verenigingsopbouw in Ooststellingwerf en Limburg. De in Spijkenisse opgerichte afdeling werd door haar enige tijd begeleid.

Stichting kindertehuizen van Humanitas

Bestuur

Mr. M. Knap (als voorzitter), mejuffrouw E. Kamphuis Suermondt (als secretaresse), C. M. Swiebel (als penningmeester), mejuffrouw P. E. Levenbach, mevrouw T. Max-Nijman, J. Bijleveld en drs. P. A. Drillich vormden te zamen het stichtingsbestuur.

Bezetting en mutaties

In 1964 bedroeg de gemiddelde bezetting van de beide kindertehuizen te Ellecom 49,2 kinderen per dag, met een

Financieel verslag over 1964

In dit verslag zijn de financiële jaarcijfers over 1964 in de gebruikelijke verkorte vorm opgenomen. Verheugend is, dat in 1964 voor de eerste maal na een reeks van jaren de inkomsten voldoende zijn geweest om de uitgaven te dekken en zelfs een bescheiden overschot hebben gelaten. De belangrijkste oorzaak van dit gunstig resultaat is de geslaagde loterij geweest. Hiermee wordt tevens duidelijk, hoe groot het belang van onze vereniging is bij het welslagen van deze jaarlijkse financiële actie. Met voldoening kan worden geconstateerd,

Onderzoek en advisering over algemene onderwerpen.

Het onderwerp vrijwilligers in Humanitas kwam naar aanleiding van in het vorige jaar opgestelde nota's in verschillende kringen van de vereniging aan de orde.

Het hoofdbestuur heeft in de loop van het jaar ook een nota besproken over de wenselijkheid en mogelijkheid van onderzoek in en ten bate van Humanitas, de wijze waarop dit zou kunnen geschieden en de in aanmerking komende onderwerpen. Dit heeft geleid tot een plan voor een bescheiden onderzoek door de adviseuse over hulpzoekenden en kanalen naar Humanitas, uit te voeren in

maximum van 52. Het totaal aantal verpleegdagen bedroeg 18.009 (14.246), verdeeld over 71 (68) kinderen. Het aantal verpleegdagen voor rekening van Humanitas nam toe: 9604 dagen ten behoeve van 32 kinderen. Slechts 2 kinderen konden in 1964 van 'Ellinchem' uit in een pleeggezin worden geplaatst, 1 vertrok naar een interne betrekking, 3 naar het ouderlijk huis en 2 naar een andere inrichting. De gemiddelde verblijfsduur nam toe en bedroeg over de periode 1961-1964 29 maanden, hetgeen gezien het karakter van 'Ellinchem', doorgangshuis voor gezinsverpleging, te lang is en een illustratie vormt van het tekort aan goede pleeggezinnen.

Financiën

In 1964 werd een sluitende exploitatie verkregen. De werkelijke verpleegprijs bedroeg f15,95 per kind per dag, tegenover een door de overheid toegestaan maximum van f16,50.

dat de loterij die inmiddels in 1965 is gehouden een vrijwel gelijk resultaat heeft opgeleverd, zodat ook over dit jaar de inkomsten toereikend zullen zijn voor het verrichten van noodzakelijke uitgaven.

In 1964 is uit de loterij een opbrengst van f178.000,— verkregen, waarvan f43.000,— aan de afdelingen is uitgekeerd. Een steeds groeiend deel van de verkoop geschiedt door leden van de vereniging zelf: in 1965 hebben de leden reeds ongeveer ¾ deel van de verkoop voor hun rekening genomen. Ook deze gunstige ontwikkeling geeft het hoofdbestuur het vertrouwen, dat in de komende jaren zo nodig door dergelijke financiële acties de vereiste extra-inkomsten zullen kunnen worden verkregen.

Daar onze vereniging nu eenmaal op deze inkomstenbronnen is aangewezen, is de grote activiteit van de leden daarbij van bijzonder belang. Met erkentelijkheid moge worden vermeld, dat het Koningin Juliana Fonds

1965. De opzet is mede van belang voor de 'intake'-administratie in afdelingen.

Vertegenwoordigingen en enkele andere externe contacten

De adviseuse voor maatschappelijk opbouwwerk had zitting in de werkgroep 'sociale planning' en in de secties algemeen maatschappelijk werk en bijzonder opbouwwerk van de 'commissie ter bestudering van het vrijwilligersvraagstuk' van de Nationale Raad voor Maatschappelijk Werk. Zij nam deel aan het informele overleg van de opbouwwerkdeskundigen van de landelijke delegatie naar de International Conference of Social Work te Athene over 'Planning for Social Welfare'.

Bouwplannen

Het bouwen volgens plan van 12 personeelsflats moest om financiële redenen worden uitgesteld, doch er is goede hoop dat in 1965 het plan toch gerealiseerd kan worden.

Personeel

Het kost nog steeds grote moeite, wegens het tekort aan ervaren en geschoolden krachten, de personeelsbezetting op peil te houden. Het bestuur besloot, tot steun voor jonge medewerkers, een maatschappelijk werker aan te stellen.

Recreatie

De gezamenlijke afdelingen van Humanitas maakten naar traditie een vakantie in zomerkampen mogelijk en de N.V. 'De Arbeiderspers' adopteerde de kindertehuizen voor de 13de maal voor het St.-Nicolaasfeest in het kader van de VARA-speelgoedactie.

over 1964 een overbruggingsbijdrage van f33.000,— heeft verleend. De vereniging ontving voorts enige legaten en schenkingen.

De consolidatie der activiteiten heeft in 1964 plaatsgevonden op de wijze zoals in het vorig jaarverslag is uiteengezet. De toename van de uitgaven is daardoor beperkt gebleven tot een normale stijging in verband met de algemene ontwikkeling van het kostenniveau. Mede door deze consolidatie kon de staat van baten en lasten van het centraal bureau over 1964 worden afgesloten met een voordelig saldo van f11.000,—, nadat ten behoeve van toekomstige propaganda-activiteiten een reserve van f5000,— was gevormd.

Op de rekening over 1964 zijn onder de uitgaven de bijdragen opgenomen welke door het hoofdbestuur zijn verleend aan deelorganen van de vereniging (afdelingen en gewesten) tot een totaalbedrag van f45.000,—. Deze bijdragen zijn vereist, doordat de kosten van het maatschappelijk werk niet volledig door

overheidssubsidies worden gedekt, terwijl bepaalde deelorganen niet in staat zijn binnen de beperkte eigen kring voldoende particuliere bijdragen te verkrijgen.

Voor de gewesten is op grond van deze overwegingen een regeling vastgesteld, waarbij door het hoofdbestuur een bijdrage wordt verleend als aanvulling op de ontvangen overheidssubsidies. De bijdragen van het hoofdbestuur aan de gewesten bedroegen over 1964 in totaal f24.000,—.

De afdelingen zijn, mede door vereenvoudiging en wijziging van enige financiële regelingen van het hoofdbestuur, in staat gesteld de nodige particuliere bijdragen in het eigen werkgebied te verkrijgen. In verband hiermede is de regeling vervallen, volgens welke het hoofdbestuur bij uitbreiding van de personeelsformatie in de afdelingen financiële bijdragen heeft verleend. Op grond van vroegere toezeggingen zijn in 1964 nog slotuitkeringen gedaan tot een bedrag van f5000,—.

Het aantal pupillen van het voogdijwerk is nog enigszins toegenomen, hetgeen tot uitdrukking komt in de stijging van het aantal verpleegdagen: (1963) 49.801, (1964) 52.033. De voortgaande stijging van het kostenniveau bracht het totale budget van f420.000,— in 1963 op f540.000,— in 1964. Alleen de kosten van de maatschappelijk werkers waren in 1964 lager dan in 1963, doordat hun aantal van vier is teruggebracht op drie. Mede dank zij deze bezuiniging bleef het tekort van het voogdijwerk in 1964 nog beneden f13.000,—. Het tekort van het voogdijwerk is door het hoofdbestuur gedragen. Verder zijn bijdragen verstrekt voor de dekking van aanloopkosten van het gezinsvoogdijwerk in de arrondissementen Groningen en 's-Gravenhage.

T. van Grootheest, secretaris

ten van het gezinsvoogdijwerk in de arrondissementen Groningen en 's-Gravenhage.

De inkomsten en uitgaven van de fondsen zijn in de balans verwerkt. Uit het fonds 'Makkerhulp' is voor ruim f1000,— individuele hulp verstrekt, terwijl aan bijdragen voor dit doel ruim f3000,— is ontvangen. Uit het fonds 'Opleiding Gezinsverzorging' is f1300,— bijgedragen in opleidingskosten van medewerkers van de gezinsverzorging, terwijl in 1964 ruim f1800,— werd ontvangen als afdracht van de plaatselijke gezinsverzorgingsdiensten van Humanitas.

De financiële positie van het centraal bureau kan gezond worden genoemd. Voor afdelingen en gewesten is de mogelijkheid geopend in rekening-courant bij een bank over middelen te beschikken, zodat de periode tot de ontvangst van subsidieafrekeningen kan worden overbrugd en de betalingen ten behoeve van de medewerkers gewaarborgd zijn. De kasvoorschotten, welke van tijd tot tijd door het centraal bureau werden verstrekt, waren hierdoor niet meer nodig, hetgeen de vorderingen op de afdelingen en gewesten aanzienlijk heeft verminderd. Ten behoeve van het voogdijwerk is eveneens bankkrediet verkregen, waardoor het bedrag dat het centraal bureau voor de financiering beschikbaar moet stellen, tenminste enigszins is verlaagd. Overigens toont de balans van het voogdijwerk duidelijk, welke relatief grote bedragen voor de financiering van subsidievorderingen nodig zijn. Het voorschot van het centraal bureau en de bank, samen meer dan f100.000,— was bij lange na niet voldoende voor deze financiering.

In aansluiting op de officiële jaarcij-

fers van het centraal bureau en het voogdijwerk zijn de financiële gegevens vermeld over de activiteiten van de gehele vereniging in 1964. Uit deze overzichten blijkt dat onze vereniging in het afgelopen jaar meer dan 3 miljoen gulden ten behoeve van het maatschappelijk werk heeft besteed, hetgeen ten opzichte van 1963 een toename met ruim f700.000,— betekent. Deze stijging vertegenwoordigt, naast de algemene ontwikkeling van het kostenniveau, een belangrijke uitbreiding van het werk in de afdelingen, met name van de gezinsverzorging en het algemeen maatschappelijk werk.

Van de totale uitgaven ad f3,1 miljoen is in 1964 bijna f2,3 miljoen besteed aan personeelskosten. De kosten werden in 1964 voor bijna 74 pct. gedekt door subsidies van de overheid tegen bijna 70 pct. in 1963. Zowel de uitbreiding der werkzaamheden als de stijging van het gemiddelde subsidiepercentage is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan de subsidieverhoging voor de gezinsverzorging, die in 1964 van kracht is geworden.

Aan retributies voor de gezinsverzorging is ruim f300.000,— ontvangen, terwijl de overige particuliere bijdragen rond f500.000,— beliepen, zodat de totale particuliere bijdrage aan ons werk in 1964 meer dan f800.000,— is geweest. Ten slotte worden in dit verslag de officiële jaarcijfers van de Stichting Kindertehuizen van Humanitas in verkorte vorm gepubliceerd. Deze cijfers zijn niet opgenomen in de geconsolideerde staat van baten en lasten over 1964. Hetzelfde geldt voor de plaatselijke stichtingen van Humanitas op het gebied van de bejaardenhuisvesting.

Mr. H. J. Timman, penningmeester

BALANS VAN HET VOOGDIJWERK VAN HUMANITAS PER 31 DECEMBER 1964

Postgiro	f 2.483,33	Bank	f 49.976,34
Subsidies en suppleties	f 187.384,63	Crediteuren	f 82.449,15
Diverse debiteuren	f 747,99	Rekening-courant centraal bureau	f 58.190,46
		Gecontroleerd en akkoord bevonden	
	f 190.615,95	WEGERIF & LEGUYT	f 190.615,95

STAAT VAN BATEN EN LASTEN VAN HET VOOGDIJWERK VAN HUMANITAS OVER 1964

Verpleeggelden	f 462.435,43	Subsidies en suppleties	f 503.000,—
Kosten maatschappelijk werkers	f 45.097,72	Ouderbijdragen, wezenrente, e.d.	f 20.071,17
Kosten administratie en bestuur	f 15.840,20	Giften, kinderpostzegels, SAKOR	f 3.780,57
Diverse kosten pupillen	f 1.070,39	Nadelig saldo over 1964	f 12.779,41
Kantoorkosten	f 11.116,89		
Lasten oude jaren	f 4.070,52	Gecontroleerd en akkoord bevonden	
		WEGERIF & LEGUYT	f 539.631,15
	f 539.631,15		

BALANS VAN HET CENTRAAL BUREAU VAN HUMANITAS PER 31 DECEMBER 1964

Dadelijk beschikbare middelen:		Schulden op korte termijn	f 70.842,96
Kas, bank, giro	f 134.501,44	Rekeningen-courant:	
Vorderingen en vooruitbetaald:		Afdelingen en gewesten	f 28.897,32
Leningen aan afdelingen enz.	f 36.130,25	Schulden op lange termijn:	
Vorderingen en vooruitbetaalde kosten	f 101.378,58	Hypotheken	f 46.490,—
	f 137.508,83	Leningen	f 20.640,—
			f 67.130,—
Af: Reserve voor dubieuze vorderingen	f 1.500,—	Fondsen:	
	f 136.008,83	Makkerhulp	f 12.759,71
Voorschotten Fonds Makkerhulp	f 4.612,57	Kinderbescherming	f 30.890,51
Af: Reserve voor dubieuze posten	f 4.612,57	Steunfondsen	f 33.500,—
	f —,—	Opleiding gezinsverzorging ..	f 7.878,30
Rekeningen-courant:			f 85.028,52
Afdelingen en gewesten	f 22.598,28	Reserve propaganda	f 5.000,—
Voogdijwerk	f 58.190,46	Algemene reserve	f 75.000,—
	f 80.788,74	Reserve herwaardering gebouw	f 50.000,—
Vastgelegde middelen:		Kapitaal	f 82.996,10
Kantoorgebouw	f 107.852,07		
Meubilair en kantoor machines	f 5.743,82	Gecontroleerd en akkoord bevonden	
	f 113.595,89	WEGERIF & LEGUYT	f 464.894,90
	f 464.894,90		

Financiële gegevens over de activiteiten van de gehele vereniging in 1964

Onderstaande overzichten zijn samengesteld uit de gegevens, verstrekt door de betreffende penningmeesters, aangevuld met cijfers ontleend aan jaarverslagen, subsidieafrekeningen e.d.

Voor de goede orde moet worden opgemerkt, dat deze cijfers niet zijn gecontroleerd door onze accountants, zodat deze hiervoor geen verantwoordelijkheid dragen.

Gecombineerde staat van baten en lasten 1964 van de plaatselijke gezinsverzorgingsdiensten van Humanitas

Salarissen leidsters en verzorgsters	f 377.000,—	Subsidies (taxatie)	f 798.000,—
Salarissen helpsters	f 601.000,—	Retributies	f 321.000,—
Salarissen overig personeel	f 23.000,—	Bijdragen	f 35.000,—
Pensioen e.a. sociale verzekeringspremies ..	f 118.000,—	Ziekengelden	f 43.000,—
Overige kosten	f 69.000,—	Overige baten	f 5.000,—
	f 1.188.000,—		
Overschotten minus tekorten	f 14.000,—		
	f 1.202.000,—		f 1.202.000,—

Van de „salarissen helpsters” heeft bijna f 400.000,— betrekking op bejaardenhelpsters, voor welke categorie per 1 januari 1964 het rijkssubsidie met 10 pct. is verhoogd. Mede ten gevolge hiervan werden in 1964 de nettokosten van de gezinsverzorging (na aftrek van ontvangen ziekengelden) voor rond 70 pct. gedekt door overheidssubsidies. Gemiddeld is de overblijvende 30 pct. vrijwel geheel bijgedragen door de gezinnen en werkgevers in de vorm van retributies. Op grond van de exploitatiecijfers kunnen worden onderscheiden:

- Amsterdam en Haarlem met een budget van rond f 250.000,—;
- Groningen met een budget van ruim f 100.000,—;
- een groep van zes met een budget tussen f 40.000,— en f 70.000,— (Delft, Dordrecht, Enschede, Den Haag, Rotterdam en Zwolle);
- de overige gezinsverzorgingsdiensten met een budget beneden f 30.000,—.

Gecombineerde staat van baten en lasten 1964 van de plaatselijke afdelingen van Humanitas (exclusief gezinsverzorging)

Personeelskosten	f 669.000,—	Subsidies	f 591.000,—
Bureaunkosten	f 78.000,—	Contributies	f 92.000,—
Verenigingskosten	f 72.000,—	Giften, enz.	f 130.000,—
Afdrachten aan hoofdbestuur	f 37.000,—	Bijdragen van hoofdbestuur	f 45.000,—
Bijdragen aan gewesten	f 6.000,—	Diverse baten	f 47.000,—
	f 862.000,—		
Overschotten minus tekorten	f 43.000,—		
	f 905.000,—		f 905.000,—

Bijna alle uitgaven zijn gedaan in de ruim 20 afdelingen waar beroepskrachten in dienst waren voor het algemeen maatschappelijk werk. In de afdelingen Amsterdam, Den Haag en Rotterdam waren bovendien beroepskrachten werkzaam bij het stedelijk samenwerkingsorgaan, het gezinsvoogdijwerk en de gerepatrieerdenzorg. Het budget van deze 3 afdelingen te zamen bedroeg (exclusief

gezinsverzorging) in 1964 ruim f 580.000,—. De afdelingen met één of enkele full-time-beroepskrachten gedurende het gehele jaar kwamen elk op een budget tussen f 10.000,— en f 30.000,—. (Coördinatiecommissie Z.O.-Friesland, Leeuwarden, Enschede, Hengelo, Zwolle, Arnhem, Amersfoort, Utrecht, Beverwijk-Heemskerk, Hilversum, Zaanstreek, Delft en Eindhoven.)

Gecombineerde staat van baten en lasten 1964 van de gewesten van Humanitas

Personeelskosten	f 226.000,—	Subsidies	f 215.000,—
Bureaunkosten	f 25.000,—	Bijdragen van hoofdbestuur	f 26.000,—
Verenigingskosten	f 4.000,—	Bijdragen van afdelingen	f 6.000,—
		Giften enz.	f 7.000,—
			f 254.000,—
		Tekorten minus overschotten	f 1.000,—
	f 255.000,—		f 255.000,—

De uitgaven van de gewesten hadden betrekking op de functie van samenwerkingsorgaan voor het maatschappelijk werk op provinciaal niveau en de functie van uitvoeringsorgaan voor het gezinsvoogdijwerk, het laatste in de gewesten Friesland, Groningen, Gelderland, Utrecht en Noord-Holland. Ten slotte zijn de bovenstaande cijfers van gezinsverzorging, afdelingen en gewesten samengevoegd met de officiële cijfers

van het centraal bureau en het voogdijwerk. In deze geconsolideerde staat van baten en lasten zijn de betalingen tussen het hoofdbestuur en de deelorganen onderling, welke tot dubbel telling zouden leiden, weggelaten. Op deze wijze ontstaat het volgende beeld van de uitgaven welke de vereniging als geheel heeft gedaan en van de bronnen van inkomsten waaruit deze kosten zijn bestreden:

STAAT VAN BATEN EN LASTEN VAN HET CENTRAAL BUREAU VAN HUMANITAS OVER 1964

Personeelskosten:		Regelmatige baten:	
Salarissen	f 202.485,43	Overheidssubsidies	f 145.600,—
Pensioen e.a. sociale verzekeringspremies	f 34.402,44	Afdracht afdelingen	f 37.391,96
Reiskosten en diversen	f 31.323,56	Algemene leden	f 531,—
	f 268.211,43	Abonnementen, advertenties ..	f 654,25
Bureaunkosten:		Diverse jaarlijkse bijdragen ..	f 27.225,—
Huisvesting	f 19.158,97	Vergoeding bureaunkosten ..	f 23.310,09
Porti en telefoon	f 15.912,92		f 234.712,30
Kantoorbehoeften	f 6.085,35	Overige baten:	
Kantoorinventaris	f 3.830,30	Netto-opbrengst div. acties ..	f 136.822,71
Accountant	f 4.495,45	Bijdrage Kon. Juliana Fonds ..	f 33.000,—
	f 49.482,99	Bijdrage Kinderpostzegels ..	f 2.841,10
Organisatiekosten:		Bijdrage reclassering	f 1.650,—
Hoofdbestuur, Ver.raad	f 2.244,38	Giften en diversen	f 17.585,76
Secties, commissies	f 2.643,24		f 191.899,57
Congres, jaarverslag	f 3.507,73	Exploitatie kantoorgebouw	f 11.000,—
	f 8.395,35		
Bevordering deskundigheid:		Gecontroleerd en akkoord bevonden	
Scholing, conferenties	f 1.628,50	WEGERIF & LEGUYT	f 437.611,87
Documentatie	f 1.303,41		
Supervisie	f 2.112,55		
	f 5.044,46		
Deelneming in andere organisaties	f 3.525,—		
Publikaties	f 15.917,59		
Propaganda	f 9.799,34		
Diversen	f 4.991,20		
Exploitatie kantoorgebouw	f 10.485,83		
Bijdragen aan gewesten, enz.	f 29.142,65		
Bijdragen aan voogdijwerk, enz.	f 15.860,31		
Reserve propaganda	f 5.000,—		
Voordelig saldo	f 11.755,72		
	f 437.611,87		

Geconsolideerde staat van baten en lasten van de gehele vereniging Humanitas in 1964

Personeelskosten	f 2.290.000,—	Subsidies	f 2.285.000,—
Verpleegkosten voogdijpupillen	f 464.000,—	Particuliere bijdragen	f 497.000,—
Bureaustkosten	f 238.000,—	Retributies gezinsverzorging	f 321.000,—
Verenigingskosten	f 116.000,—	Diverse baten	f 75.000,—
	<u>f 3.108.000,—</u>		
Overschotten minus tekorten	f 70.000,—		
	<u>f 3.178.000,—</u>		<u>f 3.178.000,—</u>

Evenals in vorige jaren waren bij de gewesten, het voogdijwerk en enkele gezinsverzorgingsdiensten de eigen inkomsten onvoldoende om de uitgaven geheel te dekken. In 1964 zijn echter door de afdelingen, het hoofdbestuur en een aantal gezinsverzorgingsdiensten zodanige extra baten verkregen, dat voor de vereniging als geheel een netto-overschot van f 70.000,— kan worden berekend.

Afgezien van de onderlinge betalingen hadden de gezamenlijke afdelingen een netto-overschot van rond f 40.000,—. Het centraal bureau verkreeg een op dezelfde wijze berekend overschot van f 60.000,—, waarvan f 45.000,— werd besteed aan dekking van de tekorten van de gewesten en het voogdijwerk. De gezamenlijke gezinsverzorgingsdiensten ten slotte behaalden een netto-overschot van rond f 15.000,—.

Financiële gegevens over 1964 van de Stichting Kinderthuisen van Humanitas

BALANS VAN DE STICHTING KINDERTEHUIZEN VAN HUMANITAS PER 31 DECEMBER 1964

Kas, bank, giro	f 31.453,20	Schulden op korte termijn	f 37.246,85
Middelen t.b.v. financiering uitbreiding enz. ..	f 80.654,02	Schulden op lange termijn	f 218.140,—
Beleggingen	f 36.400,—	Voorschot Ministerie van Justitie inzake uitbreiding, enz.	f 195.000,—
Vorderingen en vooruitbetaald	f 20.253,52	Reserve voor uitbreiding, enz.	f 106.289,92
Vorderingen op lange termijn	f 20.595,84	Kapitaal	f 20.143,48
Vastgelegde middelen:			
Gebouw Ellinchem	f 95.002,—		
Uitbreiding en vernieuwing ..	f 292.461,67		
	<u>f 387.463,67</u>		
	<u>f 576.820,25</u>	Gecontroleerd en akkoord bevonden	
		WEGERIF & LEGUYT	<u>f 576.820,25</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN VAN DE STICHTING KINDERTEHUIZEN VAN HUMANITAS OVER 1964

Personeelskosten	f 173.532,72	Gedeclareerde verpleegdagen:	
Huisvestingskosten	f 41.850,72	Overheid	f 106.277,64
Verpleegkosten	f 63.429,54	Verenigingen	<u>f 181.146,—</u>
Algemene kosten	f 8.702,46		
	<u>f 287.515,44</u>	Totaal: 18.009 dagen à f 15,96	f 287.423,64
		Afrondingsverschil verpleegprijs	f 91,80
		Gecontroleerd en akkoord bevonden	<u>f 287.515,44</u>
		WEGERIF & LEGUYT	

ACCOUNTANTSVERKLARING

WEGERIF & LEGUYT, accountants, Henri Polaklaan 9, Amsterdam.

Amsterdam, 7 juli 1965

Aan het Hoofdbestuur van de Nederlandse Vereniging voor Maatschappelijk Werk „Humanitas”,
Jan Willem Brouwersstraat 16,
Amsterdam.

Mijne Heren,

Ingevolge uw opdracht controleerden wij de jaarrekening van het centraal bureau van uw vereniging, alsmede die van het voogdijwerk over 1964.

Wij bevonden deze stukken accoord en hebben ze van een dienovereenkomstige verklaring voorzien.

Hoogachtend, WEGERIF & LEGUYT